

„DE WEST.”

Veertiendaagsch Blad

gewijd aan de belangen van Nederlandsch West-Indië.

.... En bestaat er vooruitzicht, dat Holland eene provincie rijker zal worden door de droogmaking der Zuiderzee, men wende ook den blik westwaarts; ook daar is een parel aan de kroon van Nederland te veroveren door het herstel van de welvaart der Provincie Suriname.

(F. L. GEERLING, 1887.)

Prijs per jaar f 3.—

Prijs der Advertentiën: f 0.20 per regel.

Gunstige voorwaarden bij contract.

Bureau van Redactie en Administratie:

Villa „ANNIE”

Gevers Deynootweg — Scheveningen.

Onder Redactie van J. CH. BLOK, met medewerking van verschillende autoriteiten op koloniaal gebied.

Voor abonnementen, enz. richt men zich tot het Bureau van Redactie en Administratie, of o.a. tot de Boekhandelaren VAN STOCKUM & Co., Buitenhof; de firma COUVÉE, Lange Poten; GEBR. BELINFANTE, Wagenstraat, en de HAAGSCHE BOEK- EN UITGEVERS-MPIJ, Spuistraat, allen te 's-Gravenhage.

Dit blad wordt, behalve aan de geabonneerden, in ruime oplaag en per post toegezonden aan velen in Nederland en in West-Indië.

INHOUD: Over immigratie uit de Oost in de West. — De Maatschappij „Suriname” III. — Nieuws uit de West. — Familieberichten. — Ambtelijke tijdingen. — Feuilleton. — Advertentiën.

Over immigratie uit de Oost in de West.

De Agent-Generaal der immigratie in Suriname heeft op 16 December j.l. eigenaars en beheerders van de 33 plantages, waar Nederlandsch-Indische immigranten gevestigd zijn, bijeengeroepen, om hun eenige mededeelingen te doen omtrent de kosten, waar de aanvoeren van arbeiders, zowel uit Britsch- als uit Nederl.-Indië het fonds op te staan komen.

Bedroegen die kosten ten opzichte van Br.-Indische immigranten in de laatste zeven of acht verscheppingsseizoenen aanmerkelijk minder dan het bedrag, waarop jaarlijks door den gouverneur die kosten worden vastgesteld, dit was niet het geval met de kosten, waarop de aanvoeren van immigranten uit Nederlandsch-Indië, sedert de immigratie van daar opengesteld, te staan komen.

Had die omstandigheid spr. aanvankelijk ertoe geleid voor te stellen de aanvoerkosten voor Javaansche immigranten op een hooger bedrag vast te stellen, hij was hiervan later teruggekomen, niet alleen omdat dit meer dan waarschijnlijk nadeelig op de ontwikkeling der immigratie uit Java zoude terugwerken, maar bovendien, omdat vooraf niets onbeproofd behoort te worden gelaten om de kosten, met den aanvoer van de hierbedoelde immigranten verbonden, zooveel mogelijk te reduceeren.

Tot dit einde nu was, (nadat de aanvoerkosten voor Javaansche immigranten ook voor 't verscheppingsseizoen 1899/1900, evenals die voor Britsch-Indische immigranten, op het oude cijfer van f 260 door het

gouvernement waren vastgesteld), in overleg getreden met de Factory der „Nederlandsche Handelmaatschappij” op Java, onzen immigratie-agent aldaar; had het departement de tusschenkomst van den gouverneur ingeroepen, om van de Nederl.-Indische regeering eenige meerdere faciliteiten te verkrijgen, waardoor het vervoer via Amsterdam goedkooper zoude worden en lag het in het voornemen om zich te wenden tot de betrokken Stoomvaart-maatschappijen, die gecombineerd het vervoer dezer immigranten effectueeren, om op een vermindering van het vrachtcijfer aan te dringen,

Vershillende der op deze bijeenkomst aanwezigen drongen aan op het nemen van een proef met vervoer met zeilschepen, waarvan de Agent-Generaal zich echter voor Javaansche immigranten geen voorstander verklaarde, onder mededeeling, dat ook hieromtrent het advies van de Factory was ingewonnen.

Algemeen waren de vergaderden — volgens het verslag, dat wij in „De Surinamer” vonden — de meening toegedaan, dat een verhooging van het cijfer der aanvoerkosten een ramp zoude zijn, die onvermijdelijk tot het verlopen der immigratie uit Java leiden zou, en daarom meende men het vertrouwen te mogen uitspreken, dat in de eerstvolgende jaren die kosten niet zouden worden verhoogd.

*
*
*

Inderdaad mag de mogelijkheid van het verlopen der immigratie uit Java een vooruitzicht worden genoemd, waarvan eenieder, die 't goed met onze West meent, moet wenschen, dat 't nooit verwezenlijkt zal worden.

Want in de immigratie uit onze eigen Oost naar Suriname ligt o. i. een der belangrijkste, der gewichtigste factoren voor de toekomst der West.

Hier verwijzen wij naar het jongste jaarverslag der „Vereeniging voor Suriname”. Daarin spreekt het Bestuur de meening uit, hoe 't voor de

FEUILLETON.

Boasie in Suriname.

Man glaubt, dass die heisse Luft in den Sumpfen nur Mosquitos und Reptilien ausbrüte und Epidemien und Fieber ununterbrochen aufeinander folgen;

(A. KAPPLER.)

Zij, die naar Suriname willen gaan, worden hierin heel vaak tegengehouden door een idee, die eerlijk omschreven: bang-voor-ziek-worden mag genoemd worden.

Een ongezond klimaat!

Ach ja, ongezond?

Kijk, lezer, dat is er zoo mée:

Men heeft van die gedachteloze redeneeringen, die door een schijn-waarheid diep-in vatten in de menselijke denkingen, edoch, die reëel zoo onbekookt-onberedeneerd mogelijk zijn.

Kijk, lezer, zoudt gij uw kinderen niet groot durven brengen in ons mist-landje, uit angst voor roodvonk, mazelen, difteritis, groep, poff en wat dies meer zij?

Zoudt gij geen betrekking in Atjeh ergens aannemen durven uit angst voor een kogel of voor dissenterie?

Zoudt gij uw kunst-studiën verwaarloozen, omdat in de nabijheid der eeuwige stad vaak moeraskoorts woeden?

Ge zegt volmondig, dat dergelijke vragen onzin-vragen zijn.

En ik ben het volkomen met u eens, want als ge zoo door-redeneert, blijft er geen plekje op aarde, waar men zijn woontent zou bouwen kunnen.

Welnu, in onze West is het net zoo gezond en ongezond als op alle andere plaatsen der aarde, zonderen we zekere uit.

Wat het meest angstig maakt, is dat „per se” onbekende met deze streken . . .

Wat zoo hevig doet bang zijn, is de onwetendheid der massa, wier ooren nog suizen van het gekakel van den een of ander, die het er slecht vergaan is door luiheid, on-voorzichtigheid, domheid!

Jawel, maar noem me de plaats, tegen deze ongelukkige eigenschappen bestand.

En omdat ik nu voor-uit weet, dat iemand me antwoorden zal: „Jawel, maar op Suriname komt zelfs nog melaatschheid voor, en heel dikwijls!” daarom voorkom ik dezen zegger en zal u het een en ander over deze verschrikkelijke ziekte, bij ons in Suriname boasie geheeten: vertellen, opdat uw idee zich vervorme en de boasie geen rede u zij, verhuizing-plannen naar Suriname en Curaçao in duigen te doen vallen.

Dat de melaatschheid niet reeds niet-meer of zoo-goed-als-niet-meer in onze Amerikaansche koloniën bestaat, is zuiver de schuld der Regeering; de medische controle in ons kleine Nederland, nog zooveel te wenschen overlappend, behoeft niet veel na-speuring om te laten zien, hoeveel ze hier in Suriname ten achter is, — temeer daar de ziekte-in dop zich reeds zoo spoedig doet bespeuren.

Ik bedoel hier de karakteristieke manier, waarop de waarschijnlijk aangestaste den voet van zich „af-slingert” bij het loopen.

Deze kwaal is daarbij bepaald niet besmettelijk, wat onderscheiden malen door vele geneesheeren op differente tijden is uitgemaakt.

De reden der uiterst slechte inspectie zit wellicht juist hierin, dat blanken (dus ook Hollanders) er om-zoo-te-zeggen niet bevattelijk voor zijn, wat dan in geen geval voor sociale rechtvaardigheid pleit, edoch in elk geval den verhuizer uit ons landje gerust-stellen zal voor de vreeze, ook door boasie aan-getast te worden.

De melaatschheid openbaart zich in roode, korstige bedekkingen aan het

West van groot belang moet worden geacht, dat van Staatswege een proef worde genomen met het overbrengen van Javaansche gezinnen, en wel van een voldoende aantal om tot het vormen van eene vestiging aldaar te kunnen overgaan.

Op die wijze zou, bij het gelukken der proef, een kern zijn gevormd, waar omheen later aan te voeren Javaansche arbeiders, na ommekomst van hun contract, zich zouden kunnen groepeeren en zodoende het verkrijgen eener toenemende gevestigde bevolking mogelijk maken.

* * *

Ziedaar juist waar 't thans op aan komt: het vormen van een kern, die centrum wordt van verdere immigratie uit Java.

Hier is genoemd hetgeen voor de West, van meet afaan, heeft ontbroken: een goede, bruikbare, stabiele, werkkrachtige bevolking, van elders gekomen en in Suriname een nieuw vaderland vindend. Niet dus de „vlottende” bevolking der Engelsch-Indische koelies, terug verlangend naar hun „Heimat”, maar iets wat in de toekomst leiden kan tot het ontstaan van een groepeerende menschen, die de West beschouwt als haar vaderland.

Daarom bevelen wij het denkbeeld, door de „Vereeniging voor Suriname” gegeven, bij de Regeering met warmte aan.

De Maatschappij „Suriname.”

III.

Den 20sten Januari 1898 aanvaardde de exploratiecommissie, die in het begin dier maand in Suriname was aangekomen, hare taak, door de opname aantevangen van het tracé voor den tramweg, en wel in zuidelijke richting van uit Paramaribo naar Berg en Dal.

Het gemis aan vertrouwbare kaarten der kolonie en het volkomen gebrek aan de meest noodige gegevens tot het beoordeelen van de terreinformatie van het binnenland, waren oorzaak, dat zelfs de globale richting van het tracé niet van te voren kon worden aangegeven. Uit de gegevens, welke uit eene nauwkeurige terreinopname zouden verkregen worden en uit de resultaten van het mijnbouwkundig onderzoek der geconcedeerde landstreek, moest de juiste richting van de trambaan te zijner tijd worden vastgesteld.

In verband met het doel der vennootschap, dat in de eerste plaats een geologisch onderzoek beoogde van het meest onbekende gedeelte van de kolonie, gelegen tusschen de Suriname- en de Marowijnerivieren, werd vastgesteld, dat de opname van de lijn, welke de hoofdstad van Suriname met het rijke Lawagebied zal verbinden, zooveel mogelijk dwars door de „terra incognita” geleid zou worden.

Een brigade ving haren arbeid aan met de opname van het tracé Paramaribo-Berlyn-Berg en Dal.

De keuze van het tracé werd verder in hoofdzaak beheerscht door de technische eischen, welke de bekende waterscheidingen, gevormd door de hoofdafluenten der beide bovengenoemde stroomen, stelden.

Gelijktijdig met den aanvang der opname van uit Paramaribo in zuidelijke richting naar Berg en Dal, werd door den leider in persoon een onderzoek ingesteld naar het meest geschikte punt voor den overgang van het tracé

over de Surinamerivier. Dit onderzoek had tot resultaat, dat in de nabijheid van het New Star-Eiland voorloopig het punt voor dien overgang werd gekozen.

Aan een tweede brigade werd nu van uit dit punt eene opname opgedragen, die dezen brugovergang tot uitgangspunt had; haar werd opgedragen de hierboven genoemde eerste opnemingsbrigade in noordelijke richting tegemoet te gaan, ten einde daarmede aansluiting te verkrijgen.

Inmiddels werd door de intendance een groot kamp gebouwd nabij Boschland, een weinig benoorden het overgangspunt gelegen. Tevens werd hier het hoofdmagazijn gevestigd, bestemd om van daaruit de verschillende expedities, van nu en later, van al het noodige te kunnen voorzien.

Den 26sten Maart bereikte de eerste meetsectie Berg en Dal. Gedurende ruim twee maanden was deze onafgebroken in het veld werkzaam geweest. Niettegenstaande het buitengewoon ongunstige weder, gedurende deze maanden, liet de gezondheidstoestand van het personeel over het algemeen weinig te wenschen over.

Tegen het einde dierzelfde maand was het tracé over een afstand van ongeveer 100 K.M. bezuiden Paramaribo opgenomen. De aanvang van het regenseizoen maakte toen elken verderen technischen arbeid in het binnenland voorloopig onmogelijk.

Aan het personeel werd daarna het uitwerken der terreinopname opgedragen, terwijl de meting van het verder tracé langs de Sarakreek, door het openkappen van het terrein, werd voorbereid. Deze arbeid geschiedde onder het toezicht van Surinaamsche opzichters.

De arbeid der exploratie-commissie had in hooge mate den nadeeligen invloed ondervonden van de abnormale weersgesteldheid, welke de eerste maanden van 1898 kenmerkte. Niettegenstaande, volgens den Surinaamschen kalender, het tijdperk van half Februari af tot April, de zoogenaamde korte droge moesson vormt, werd een regenval waargenomen, zooals gedurende vele jaren, niet was voorgekomen. De groote regentijd, die in Suriname omstreeks half April jaarlijks intreedt en tot einde Juli standhoudt, maakt elk terreinwerk in de wildernis gedurende deze periode onmogelijk. De commissie was dientengevolge verplicht, gedurende den natten moesson, den veldarbeid te staken, om deze daarna met grooter kracht voort te zetten.

Ook op den arbeid der mijnbouwkundige afdeling werkte de stoornis in de seizoenen zeer belemmerend.

De eerste excursies der geologen en van hunne assistenten hadden een bezoek ten doel aan eenige der meest belangrijke goudondernemingen in de kolonie, teneinde zich vertrouwd te maken met de gesteldheid van den bodem.

Daarna werden, alvorens tot het systematisch onderzoek van het onbekende hinterland over te gaan, door den geoloog enkele prospecties benoorden Berg en Dal verricht, naar aanleiding der geruchten, als zouden door vroegere onderzoekers ter plaatse verschillende delfstoffen, als zilver, tin, enz., zijn aangetroffen.

In een volgend nummer van dit blad zullen de resultaten van dat onderzoek nader besproken worden en zal tevens de arbeid van de geologische afdeling van de Maatschappij „Suriname” in korte trekken worden geschetst.

vleesch bij het zit-been, die zich over heel den rug voortzetten en ook aan armen en voeten langzaam-aan ontstaan.

Teenen en vingers vallen af. Het loopen en tasten wordt den kranke onmogelijk, tot eindelijk ook neus, ooren enfin, alle organen, alle, — worden aangetast.

Hierbij dient niet vergeten, dat een verstopping der geestvermogens, na aantasting der edele organen, vaak plaats heeft, doch na zekeren tijd gelukkig de dood een eind maakt aan dit duldeloos lijden, dat, helaas, jaren duren kan.

In de als naar gewoonte met smakelijke partijdigheid toebereide boekjes en annalen der Roomsche en Protestantsche zendelingen vind ik gegevens, die over-waard zijn, hier eens genoemd te worden.

Zoo lees ik in „Foto”, een werkje over Paramaribo (dat door de inlanders genoemd wordt zooals bovenstaande titel luidt), gesteld door een gereformeerd predikant, dat zich de ziekte onder Negers, Mulatten en Indianen uitbreidt; ja, er zouden, volgens opgaaf van een daar-wonenden arts, 4000 à 5000 melaatschen zijn.

Deze daar gevestigde domine wijft dit voor een groot deel aan het door het gouvernement den katholieken afgestane leprozenhuis, waar-in dan anders-denkenden weigeren zich te laten verplegen en zich roomsch te laten maken.

Ik geloof vast, dat hier veel over-drijving bij in het spel is, doch de manier van optreden der overheid mag tamelijk on-handig genoemd worden!

Het ontstaan der ellendige ziekte wordt toegeschreven aan Idisyndrasie, d. w. z. het gevoelig zijn van sommige menschelijke lichamen voor sommige toevallige oorzaken.

't Moge waar zijn, maar dan vraag ik me tevergeefs af, waarom geen blanke hiervoor bevattelijk wezen zou?

Indertijd hebben toch ook wij onze leprozen gehad!

Men brengt dit in verband met het verbod, aan de Israëlieten, om geen schuldieren en varkensvleesch te eten, daar deze spijsen onrein op het lichaam dezer oosterlingen werkten.

In elk geval schijnt het gebruiken van bedorven visch wel degelijk oorzaak dezer ramp te zijn, daar de in Noorwegen voorkomende verschijnselen dezer ellendige lijf-verrotting aan geen andere oorzaak geweten kunnen worden en ook veel-vuldig voor-komen, terwijl hier de zoogenaamde „Backeljaaw” zeer in zwang is onder de kleurlingen.

Alweer hier hopen we, dat spoedig vele stemmen meeklinken zullen met het vurig protest tegen de stiefmoederlijke behandeling van onze bestuurders, deze kolonie aangedaan; vele stemmen, die zich paren zullen aan de woorden van den met zooveel tact strijdenden kamp-vechter in de Tweede Kamer, die eischen zullen, dat spoedig een eind gemaakt worde, van 's lands-wege, aan de slordige controle over boasie-lijders, en de schijnbaar onrechtvaardige zieken-verplegings-indeeling.

Doch tot hen, wien angst voor melaatschheid tegenhoudt zich in de West neer-te-zetten, die nog zoo talrijke schatten verborgen houdt voor in Holland honger-lijdende burgers, zeg ik: vrees de boasie niet, die zich slechts keert en wendt tusschen het kleurlingen-tal, dat zeer sterk tegenwoordig is in onze Amerikaansche bezittingen.

Wat andere ziekten aangaat, konstateren de medici, dat het land noch gezonder, noch ongezonder is dan ons mistig, regenig, buiig, herfstig, nattig Hollandje!

De groote kwestie is in Suriname, als overal elders, ouderen van ondervinding te gelooven en raad-gevingen, al gelijken ze belachelijk, van reeds lang daar verblijvenden aan-te-nemen, vooral wat medische voorzorgen betreft.

WIJNANDUS.

NIEUWS UIT DE WEST.

Paramaribo, 18 Dec. '98.

Opbrengst der middelen.

Naar het gerucht wil, is de opbrengst der middelen dit jaar, in verband met de meerdere ontvangsten ten gevolge van de verhoogde rechten en de buitengewone opbrengst van den verkoop van postzegels, van dien aard, dat het subsidie-cijfer niet meer zal bedragen dan plm. f 30.000.

Tegenover de hogere opbrengsten van postzegels en accijnzen moet gesteld worden de enorme vermindering van inkomsten van retributie voor balata-concessiën, zoodat, had deze industrie haren normalen loop gehad, de kolonie zich zou hebben verheugd, hare huishouding dit jaar zonder subsidie te hebben gedreven.

* *

Droge regentijd.

„Onze West” schrijft: Terwijl wij ons verheugden in ons nummer van 16 Nov. jl., dat het regenseizoen op tijd was aangebroken, moeten wij thans tot ons leedwezen verklaren, dat de weersgesteldheid weer even droog is als de vorige maand.

De waterstand in de boven-rivieren is dan ook bijzonder laag. Voor de Minarmetipost, waar anders in normale omstandigheden het rivierpeil 3 à 4 M. teekent, stond in de vorige week slechts 8 dM. Men kan hieruit wel nagaan, dat de zijtakken of kreeken zoo goed als onbevaarbaar zijn. Op de placers kan nagenoeg geen goud gewaschen worden. Dit feit is, in verband met de in de eerste helft van het jaar plaats gehad hebbende buitengewone regens, waardoor toen ook de werkzaamheden op de placers haren geregelde gang niet konden hebben, voor de goudindustrie zeer nadeelig. Maar ook de boschneegers, die in de bovenlanden bij en om de placers wonen, gaan gebukt onder de nadeelige gevolgen van de weersgesteldheid in dit jaar. Hunne kostgronden liepen door den hoogen waterstand meereendeels onder, zoodat de oogst bijzonder schraal was en zij thans verplicht zijn, zich hier van levensmiddelen te voorzien. Zonder te willen beweren, dat een hongersnood in de bovenlanden heerscht, kan wel worden gezegd, dat de nood er zich duchtig doet gevoelen.

De landbouw in het benedendeel der kolonie heeft echter onder bovenstaande omstandigheden minder geleden, maar daar heerscht de droogte ook niet in die mate als in de bovenlanden. Men beweert zelfs, dat de aanstaande cacao-oogst, ook in het Saramacca-district, zal meevallen. Het laatste vooral, indien het bewaarheid mocht blijken, zal ons genoeg doen, ook omdat daaruit zou blijken, dat de krulloten, die er veelvuldig op de plantages voorkomen, niet zulk een groot beletsel zijn voor de productie als gevreesd werd.

* *

Op 10 Dec. vertrokken per stoombarkas „Annie” van de Mij. Guyane twee Transvaalsche mijn-experts, de heeren De Veer en V. d. Ster, met de laatste Royal Mailboot te Paramaribo gearriveerd, die zich op de hoogte wenschen te stellen van de formatie van het terrein in de Mindrinetiëstreek en de werkwijze van alluviale goudwassching, hier gevolgd, alvorens een aanvang te maken met een eigen onderzoek. Het hoofddoel schijnt echter meer kwartexploitatie dan alluviale goudwassching.

* *

Naar „O. W.” verneemt, heeft de maatschappij „Suriname” vergunning verkregen van de Mor. Broeder Gemeente, om het terrein van Berg en Dal te prospecteeren, teneinde te zien, of de exploitatie van het terrein loonend zou kunnen zijn.

* *

Op het adres, ingediend door drie leden der Koloniale Staten, met verzoek om alsnog in zake dr. Dobberke, directeur van het krankzinnigen-gesticht, een onderzoek te gelasten, is door het

Hof van Justitie afwijzend beschikt, op grond, dat wat betreft de beweerde mishandelingen (waarvan het adres spreekt), uit een voorloopig onderzoek, te dier zake ingesteld, niet is gebleken, dat verzuim heeft plaats gehad, en, wat betreft den tweeden grond in het adres opgegeven, „beweerde onregelmatigheden in de administratie aldaar”, door de requestanten niet is opgegeven, waarin die onregelmatigheden zouden hebben bestaan en het hof op geene andere voldoende wijze daarvan is gebleken, zoodat geene aanleiding bestaat tot toepassing van art. 25 Wetboek van strafvordering.

* *

Na eene slepende ongesteldheid overleed op 14 Dec. de heer J. G. C. Abrahamsz, commies aan het departement van Financiën. Dit sterven, op den leeftijd van 39 jaren, van den voorbeeldig werkzamen ambtenaar, die een reeks van jaren, ook toen zijn gezondheid begon te wankelen, trouw op zijn post was, wekt algemeene deelneming.

* *

Op enkele plantages zal eene *verandering van directeur* plaats vinden. De heer Mulder uit Nickerie zal worden geplaatst op pl. Clarenbeek ter vervanging van den heer Carriel, die overgaat naar pl. Mon Souci. De heer Lahar, directeur van Mon Souci, zal zich, als administrateur over de gronden, in de stad vestigen. Op pl. „Constantia” zal komen de heer Mullier.

* *

Ongefrankeerde brieven.

In het G. A. B. van 6 Dec. jl. is een Koninklijk besluit opgenomen, waarin wordt bepaald, dat voor ongefrankeerde brieven, in Suriname of Curaçao per mail uit Nederland, of in de eene kolonie uit de andere, ontvangen, door den geadresseerde 30 cents port per 15 gram zal worden betaald en voor ongefrankeerde briefkaarten 12½ cents.

Bij het verloren gaan van een aangeteekenden brief of van eenig ander aangeteekend stuk, wordt, het geval van overmacht uitgezonderd, aan den afzender, of op diens verzoek aan den geadresseerde een schadeloosstelling toegekend van ten hoogste 50 franken.

Monsters mogen, bij verzending per mail, niet meer wegen dan 350 gram, noch grootere afmetingen hebben dan 30 centimeter in de lengte, 20 in de breedte en 10 in de hoogte, of, in eene rol samengevoegd, 30 centimeter in de lengte en 15 centimeter middellijn.

* *

Met de te verwachten boot van den „K. W. I. M.” keert de heer E. B. J. Luitink, onderwijzer aan de openbare school voor U. L. O., in de kolonie terug.

Met de boot, die 1 Jan. '99 Amsterdam verlaat, vertrekt naar hier de heer Enuma, onderwijzer te Groningen.

Met hem zal dan het stel onderwijzers van de openbare school voor U. L. O. weer compleet zijn. („Onze West.”)

* *

D. schrijft in een ingezonden stuk aan het blad Suriname over het uitbouwen van *den algemeenen steiger*:

„Dit was ongetwijfeld eene dringende noodzakelijkheid, maar de veranderingen, die daarbij gemaakt worden, hebben geene andere strekking dan om doelloos geld uit te geven, en daarenboven hetgeen goed was slecht en onbruikbaar te maken.

„De kraan heeft op geene geschikter plaats kunnen staan, dan die, waarop zij tot nu toe stond; wat dus den chef van het bouwdepartement gemoeverd heeft die te verplaatsen naar eene niet-overdekte plaats, waardoor bij den minsten regen niet zal kunnen worden gewerkt, evenmin de producten kunnen worden gelost, of na weging, zij het ook voor een moment, op den steiger gelaten, weet niemand.

„Wordt deze toestand bestendig, dan kan een ieder, die producten der waag doet passeeren, staat maken op kolossale verliezen, niet alleen tengevolge van het natregenen der producten, voor het geval staande de weging eene regenbui deze komt verrassen, maar ook tengevolge van het soms dagen achtereen aan den steiger gemeerd doen liggen der vaartuigen met producten, die er in den regentijd ter weging zullen worden aangebracht, doch niet zullen kunnen worden gelost als de buien aanhouden.”

* *

Vereeniging voor Suriname.

Blijkens het jaarverslag bedraagt het aantal leden dezer vereeniging 42. De ontvangsten, daaronder gerekend het saldo der vorige rekening, bedroegen f 435.58, terwijl de lijst der uitgaven een gezamenlijk bedrag van f 74.86 aantoonde.

De inning der contributiën en bijdragen over 1897/98, geraamd op f 260, moet alsnog plaats hebben.

De commissie tot het instellen van een wetenschappelijk onderzoek omtrent het binnenland van Suriname heeft een uitvoerig rapport over de wijze, waarop het onderzoek moet geschieden, uitgebracht, dat door het Bestuur in behandeling is genomen. Eerst wanneer het Bestuur ook door nadere inlichtingen van verschillende zijden, in het bijzonder ook wat de kosten van een gedeeltelijke uitvoering van het plan, in staat zal zijn een voldoende oordeel over de zaak te vormen, zal het omtrent de uitvoering met de andere vereenigingen of lichamen, in overleg kunnen treden.

FAMILIE-BERICHTEN.

Paramaribo, 18 Dec. '98.

Ondertrouwd:

A. J. E. de Sanders en H. E. Liesdek, A. van Putter en J. Sprillenburgh, J. Teidt en F. H. Ment, A. C. Sanches en C. Gessel, E. F. Burgzorg en L. P. Napoleon, J. Caffé en C. Hardenbergh, K. N. Lieveld en S. M. Dun.

Bevallen:

Jacqueline Wilhelmina Gödeken, wed. van François Heije, z., Elisabeth Emma Hasewinkel, echtge. van Friedrich Wilhelm Kersten, z., Jacqueline Henrietta Bernard, echtge. van Rudolf Francis Huiswoud, z., Rachel Abarbanel, echtge. van Eliazer Coenraad Gompertz, z., Cornelia Maria Donkelaar, echtge. van Martinus de Boer, z., Elisabeth Jenny Nunes, echtge. van Alfred Bruijning, z.

Overleden:

Charlotte Adolphina Obbenheimer, 78 j., Theodorus Egbertus Leeflang, 1 j. en 5 md., Jacques Alexander Kiernay, 3 j., Wilhelmina Theresia Hoogveld, 3 m., Jacob Daniël, 60 j., Jacques Alexander Proef, 2 j., Amalia Verstandig, 66 j., Henriette Viso, 75 j., Henry Gijsbertus Willem Groenloo, echtgt. van Elize Rebecca Sophie Visser, 50 j., Albertus Verts, 61 j., Charlotte Aimable Knel, 7 j., Sophia Jacqueline Vrede, 72 j., Johan Frederik Ludolph Clemen, echtgt. van Julie Renette Engelbrecht, 40 j., Josephina Selientje Uilenbeek, 1 j. en 5 mnd., Catharine Bone, 67 j., Marius Louis Constant Stroomnat, 45 j., Arthur Elise André, 1 mnd. en 3 w., Philander Pink, echtgt. van Antje Susanna Tevreden, 70 j., Elisabeth Wilhelmina van Melsen, 45 j., Martinus Heijns, 45 j., Salomon Cooman, 2 uren, Jacqueline Natje Heye, 65 j., Andresa Petronella Opstal, weduwe van Carolus Alstein, 49 j., Marius Theodorus Penselo, 33 j., Charles Hoogwater, 59 j., Hans Roosburg, 2 j., Martha Mahr, 40 j., Willem Joseph Graham, 8 mnd., Celestina Zinhagel, 72 j., Maria Koosje Borg, 52 j., Alexander Emanuel Brusson, 13 j., Juliana Johanna Geortina Hartogh, 7 mnd., Jacques Frederik Richinel Melcherts, 3 mnd., Adriaan Bossers, 73 j., Francis Margareth Wessels, 31 j., Jaël Nahar, 87 j., Heintje Louis Ulm, 65 j.

AMBTELIJKE TIJDINGEN.

Concessie verleend, tot ontginning van delfstoffen:

Nederl. Handelsmaatschappij, 560 H. A., Suriname t. O., C. N. Polanen, 300 H. A., Suriname t. O., F. M. Loenen, 200 H. A., Suriname t. O., H. L. Hirschfeld, 600 H. A., Suriname t. W., H. L. Hirschfeld, 550 H. A., Suriname t. W., J. H. A. Horst, 285 H. A. Marowijne t. W., L. Oppenheimer, 250 H. A., Suriname t. W., M. H. Engelen, ± 1562 H. A., Suriname t. W., A. Toria, 200 H. A., Lawa t. W., M. A. Appia, 355 H. A., Suriname t. O., W. C. Veer en E. M. Grijzman, 300 H. A., Suriname t. O., A. Zeeburg, 200 H. A., Suriname t. O., W. Bottse 200 H. A., Saramacca t. W., A. G. Tevreden, 250 H. A., Suriname t. O., A. de Kom, 200 H. A., Saramacca t. W., E. Thom, 200 H. A., Suriname t. O., W. Letsch, 200 H. A., Suriname t. O.

Afgestaan: tot uitoefening van den kleinen landbouw:

W. Beudeker, 2 H. A., Pl. La Rencontre.

Opgedragen, tot 31 Dec. '98, aan den districts-geneesheer J. M. Fernandes:

1°. de functiën van officier van gezondheid bij de mil. bezetting op Nickerie;

2°. de waarneming van de geneeskundige praktijk in het 11de geneeskundige district en op de pl. Waterloo en Nursey in het 12de geneesk. district en die over de gevangenen in de infirmerie op Nickerie;

3°. het gezondheidsonderzoek aan boord van de schepen, die de Nickerierivier binnenloopen;

4°. de functiën van keurmeester van het beestiaal in Nickerie;

een en ander onder verplichting om te Nieuw-Nickerie te verblijven.

Benoemd, tijdelijk, F. Harbonet, tot hoofdverpleegster in het krankzinnigengesticht Wolfenbittel.

Tijdelijk benoemd, tot opzichter bij het Bouw-Depart.:

F. M. L. Willemse, opzichter 2e kl. Ned. Ind. Waterstaat.

Vrijgevalen concessies, tot ontginning van delfstoffen op 1 Dec j.l.:

500 H. A., Saramacca t. W. en 200 H. A., Tempati t. O.; bij wederuitgifte 50 cts. retributie per H. A.

2 × 200 H. A., Suriname t. O. en 200 H. A., Saramacca t. O.; bij wederuitgifte 25 ct. retributie.

Ontheven, van de tijdelijke waarneming der betrekking van stuurman, bij de Kol. Vaart.: W. Gouda, bootsman.

Tijdelijk benoemd tot stuurman op de Nederland: J. C. Born.

ADVERTENTIËN.

Binnen- en Buitenlandsche Boekhandel

van

Gebr. BELINFANTE

WAGENSTRAAT 100, DEN HAAG.

Uitgevers o. a. van:

„DE BAZAR”, ALGEMEEN VERSPREID

„DAMES-MODE TIJDSCHRIFT.”

Daar ik vernomen heb, dat zeep onder den naam „Wilhelmina-Zeep” naar Nederlandsch-Indië wordt geëxporteerd, maak ik hierbij bekend, dat ik den naam „Wilhelmina-Zeep” op den 12en October 1897 onder mijn naam in Nederlandsch-Indië heb laten registreeren uitsluitend voor het bekende fabrikaat van de H.H. L. DALTON & Co., Frankfort a/Main. Ik ben door genoemde heeren gemachtigd tegen elken importeur, die onder dien naam een dergelijk fabrikaat naar Nederlandsch-Indië uitvoert, gerechtelijk op te treden.

N. JOACHIMSON,
Hamburg.

Kon. Nederlandsche Boek- en Kunsthandel.

van M. M. COUVÉE

Lange Poten 41. 's-Gravenhage.

TELEPHOON No. 290.

Kantoor- en Schoolbehoefden.

Luxe-Artikelen, enz.

ADMINISTRATIE-KANTOOR

CONRADKADE 38

DEN HAAG.

Directeuren: E. T'SAS en A. M. HARTHOORN.

Import, Export, sluit Levensverzekeringen en diverse Assurantie, verleent voorschotten, bezorgt passages, etc. etc.

Agenten te Batavia, Cheribon, Semarang, Soerabaja, Padang, Makassar, Singapore en West-Indië.

FOTOGRAFIE ARTIKELEN.

L. HOORENMAN.

's GRAVENHAGE, (HOLLAND.)

 Reclame Camera

voor West-Indië compleet f 50.—

 VRAAGT INLICHTINGEN.

DELFTSCH E

ROOMBOTER- INRICHTING.

Onder nauwkeurig toezicht bereid.

Vraagt Prijsopgaaf.

Verzending naar alle werelddeelen.

Mijn BOTER is wereldberoemd, door fijne geurige kwaliteit, billijken prijs en zindelijke verpakking.

Wekelijksche verzending op heden ruim 20.000 K.G. Dezelve staat onder Contrôle der Boterwet.

Fijne Edammer Roomkaas.

WILLEM VAN SANTEN Jc.zn.,

Rijswijksche weg, nabij DEN HAAG.

SCHEURKALENDERS, ALMANAKKEN, BOEKWERKEN,

in ruime sorteering voorhanden bij de

Haagsche Boekhandel en Uitgevers-Maatschappij

SPUISTRAAT 58, DEN HAAG.